

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului: Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru strănătate pe un an 300 Lei	APARE DUMINECA Manuscrisele nu se înapolază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei

„Conducătorismul“

De o boală grea impreunăată cu consecințe grave, pătimește sufletul nostru la sate și la orașe deopotrivă. Este o părere generală: cine nu isbutește să ajungă în această viață, la cât de un mic rol de „conducător”, nu e om.

Pentru rolul de conducător de toate categoriile și de toate calibrele se dau pe meleagurile românești lupte surde și resonătoare, cari mistuesc o sumedenie de vieți.

Dorința de a ajunge la rolul fericit de conducător cât de microscopic, deslănțuește ură și patimă de o viață întreagă. Ce glorie ar fi pentru neamul nostru bănățean să putem da un nou Mozart și totuși până azi nu l-am putut da, în schimb însă avem cu duimul muzicanți mărunți pe sate, cari prin divină muzică — horibile dictu et auditu — au împărțit satul în două sau trei tabere, cari se luptă furioase între ele. Este nenorocita concepție de a ajunge conducător prin muzică. Dar ce fericiți am putea fi, dacă prin satele și orașele noastre ar exista singurele trambuline muzicale, după cari se avântă oamenii spre înălțime. Un preot bătrân mi-se plânge amarnic, că deunăzi a fost executat formal de niște tineri cărturari, și nițel și farisei, fiindcă azi se vorbește de „ridicarea satelor” și Sfînția Sa a fost aflat de judecătorii săi, că în 40 de ani de preoție n'a ridicat satul. Munca lui lentă și binecuvântată de o viață de om a fost depreciată de tinerii, cari s'au urcat pe „trambulina culturală” la valoarea unui usturoi înghețat.

Nu-mi pot îngădui ostăneala de a arăta toată gama de trambuline după cari oamenii din toate părțile încearcă să sară în sus, cu orice preț, ci mai bine mă silesc să arăt, că este ce se poate mai nenatural ca fiecare individ să tindă să ajungă orișicum la rolul de conducător, măcar de s'ar prăpădi toată lumea din jurul său, fiindcă na-

tura oriunde am privi: la copaci, la animale, la flori, pretutindeni o găsim sgârcită cu exemplarele alese. Cât trebuie să alergi în pădure până găsești un copac, care merită numele de rege al copacilor. Și câtă trudă îi costă pe grădinari până crește o floare, care se înalță prin frumusețe și parfum peste toate celelalte.

Firile pe cari natura nu l-a distins cu marja de conducători, trebuie să săvârșească o muncă nespuse de grea până când cu drept cuvânt i-și merită locul de conducători. Pe lângă darul naturii și pe lângă munca grea și onestă, trambulina este o nenorocire și pentru cei ce se urcă pe ea și pentru cei ce sunt osândiți să se închine ei.

Păunii pot să-și rotească cozile strălucite cât vor vrea, dar cântecul frumos trebuie să-l lase pe seama paserei care i-a hărăzit Dumnezeu darul, privighetoarea cu un penaj mai săracăcios.

Iată atâtea și atâtea motive sunt, cari ne silesc să cedăm din patima conducătorismului.

Cu cât e mai frumoasă, mai liniștită și mai rodnică viața de muncitor onest. Modestia creștină este o atmosferă atât de prielnică sănătății trupului și sufletului, niște comori, cari nu suferă nici o comparație măcar cu admirația și lauda oamenilor.

În câte cazuri oamenii, cari și-au văzut bine de treburile lor, nu au ajuns de fapt exemplu pentru alții și conducători, fără nici o ură sau patimă? Faima de om mare nici nu este așa de dulce precum se crede de obicei. Goethe pe care l-a împins natura cu darurile ei excepționale la rolul de conducător, s'a tânguit cu amar, că în viața lui octogenară nici măcar șase săptămâni nu a fost fericit. Solomon marele, bogatul și înțeleptul rege din vechime a ajuns să constate, că toate cele omenești sunt deșertăciunea deșertăciunilor. Dacă oamenii înzestrați cu daruri deosebite, conducătorismul nu le-au adus nici un

bine, atunci ce fericire poate să coboară conducătorismul asupra oamenilor cari se îmbulzesc la el, fie ce o fi?

Dela tineretul nostru serios, drag și scump, așteptăm vindecarea de patima conducătorismului, care în acelaș timp este ridicată și primejdioasă. Este un adevăr simplu și totuși așa de des ignorat, că nu te poți aștepta la mai mult decât ți-a dăruit natura.

Mai salutar este pentru ființa ta să fi un lăcătuș fericit, decât un trambulinist, care sare în toate părțile fără să reușească să fie aceia ce nu poate fi niciodată.

Strămoșul nostru, marele poet Horațiu, care în viața lui a trecut prin atâtea situații strălucite și-a cuprins experiența vieții în cuvintele nemuritoare:

„Beatus ille qui procul negotiis...“.

Dr. Ștefan Cloroianu
protopresbiter.

Funeraliile naționale la înmormântarea Patriarhului Miron.

Când trenul mortuar, ce a adus în țară rămășițele pământești ale primului Patriarh și primului sfetnic al Tronului, sufletul preafericitului Miron s'a bucurat prin văzduh, de recunoștința țării, ce s'a cutremurat profund de moartea lui.

Sâmbătă, 11 cor., dela Jimbolia și până la București, trenul mortuar a fost întâmpinat în toate gările, drapate în doliu, de fiii sufletești pe cari Patriarhul Miron i-a iubit cu toată ființa sa. Episcopi cu tot clerul, Rezidenți regali cu toată administrația Ținuturilor, Inspectori școlari cu profesori și elevi, Generali, comandanți, armată, străjeri, cu muzici și coruri, au ținut să aducă umilul lor omagiu fostului conducător suprem al Bisericii noastre ortodoxe. Poporul dreptcredincios a alergat spre gări, cu flori de primăvară în mâni, cu sufletele cernite, să se închine cu recunoștință bunului Părinte.

Orașul Caransebeș, oraș de reședință timp de 10 ani a fostului episcop Miron Cristea, a primit în gară trenul mortuar cu toată demnitatea. Toată populația orașului și din jur a venit să dea ultimul onor aceluia care i-a păstorit timp de 10 ani, din preajma și din decursul războiului mondial.

Prea Sfințitul episcop Vasile în fruntea unui sobor mare de preoți îmbrăcați în odăjdii de doliu, a rostit ectenia funebrală, pentru fericita odihnă a Patriarhului Miron al României. Corul

studentilor teologi a executat duios și solemn: „Adusu-mi-am aminte....“ Corul Reuniunii de cântări înaltă prelung: „Vecinică pomenire, ! Autoritățile orașului, în frunte cu D-l primar Dr. V. Budințean, toate școalele cu profesorii lor, armata cu comandantul și miile de credincioși însoțesc duios cu privirile și gândurile lor de rugăciune, trenul mortuar ce dispăre în zare....

Prea Sfinția Sa părintele episcop Vasile, însoțit de protodiaconul T. Roșca se urcă în trenul mortuar unde se afla: P. S. S. arhierul E. Antal cu îndurerata familie a Patriarhului, apoi mai erau: I. P. S. S. Visarion al Albaniei, Păr. N. Popescu, Dl. Ministru Zigre al Cultelor, Dl. Ministru Băran, Subsecretar de Stat la Interne, Dl. M. Măgureanu, Subsecretar de Stat la Președinția Consiliului, Dl. Rezident Regal A. Marta al Ținutului Timiș, Dl. maior Sachelarie comandantul legiunii de jandarmi, ș. a.

Din eparhia Caransebeșului s'a format o echipă de preoți cari au cetit la căpătâiul celui răposat, până la Turnu-Severin, compusă din protopopii: I. Oravițan și Dr. I. Ieremia, apoi preoții: Gh. Popoviciu, M. Jigorea, Șt. Bololoi, N. Sintescu, R. Pop, ș. a.

La București trenul mortuar a fost întâmpinat într'o tăcere mormântală.

Becurile electrice, apoi tricolorul național îmbrăcate cu zăbranic negru, dau gării de nord un aspect de adâncă tristețe și doliu. Toți membri sfântului Sinod, precum și Guvernul întreg primesc cosciugul învăluit în Trei-colorul național, ce se așează în sala îndoliată a gării. — După o scurtă rugăciune se retrag toți într'o ordine și liniște impresionantă. Mulțimea de pelerini vin în ordine să se închine.

Duminecă în 12 Martie a. c. rămășițele pământești ale fericitului Patriarh Miron au fost aduse dela gară la biserica Patriarhiei, în mod deosebit de impresionant, dând ceremoniilor un aspect profund simbolic.

Peste 20 de arhierii, îmbrăcați în odăjdii strălucitoare și aproape 3000 de preoți, apoi monahi și maice din toate colțurile țării, Casa Regală, Guvernul, căpeteniile oștirii, Corpul diplomatic, Corpul Frontului Renașterii Naționale, Delegațiile străine și reprezentanții Cultelor din țară au format cortegiul dela gară la Patriarhie. Peste două mii de credincioși din eparhia Caransebeșului, priveau cu pietate, din străzile Bucureștiului, ultimele onoruri ce le aducea țara fostului episcop al eparhiei lor.

Marti, în 14 cor. cu aceleași ceremonii, în fața M. S. Regelui Carol II și A. S. R. Mihai Marele Voievod de Alba Julia, se săvârșește prohodul de înalții ierarhi ai Bisericii ort. rom., pre-

cum și de delegații Bisericilor surori din: Jugoslavia, Bulgaria, Polonia și Albania.

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae al Ardealului, precum și Dl Prim Ministru A. Calinescu, prin cuvinte adânc mișcătoare, aduc omagiul Bisericii noastre ortodoxe și al Țării întregi, fostului Patriarh, Regent și Prim Ministru.

Dela Rege până la cel mai umil cetățean însoțesc cu toții în drumul cel din urmă pe Patriarhul Miron, înconjurând biserica din dealul Patriarhiei, cu lumânări de ceară în mână.

La ora 12 1/2 din zi, dangătul clopotului mare anunță așezarea raclei în mormântul săpat la temelie bisericii Patriarhiei ortodoxe române!

Printre sutele de coroane de flori naturale înșirate în jurul bisericii, străjuia și coroana de flori trimisă ca omagiu de sufletele recunoscătoare ale fiilor din eparhia Caransebeșului.

Scară duhovnicească.

Iată-ne porniți din nou la drum, după ce ne-am odihnit la umbra înmiresmuită a sfinței și de viață făcătoarei Cruci, pe care sf. Biserică a înălțat-o în fața ochilor noștri trupești și sufletești, în Dumineca trecută.

Ușurați sufletește, cu ochii luminați de nădejde din strălucirea sfinței Cruci, cu roadele Ei în inimă, fugind de Egiptul păcatului, ne îndreptăm spre țara făgăduinții temeluită pe adevărarea credinței noastre: „Învierea Domnului“ (cf. I. Cor. 14-23).

Am pornit; dar suntem toți? Iată o întrebare la care în mod firesc ne întrebăm iarăși: *cari și câți* au fost, pentru că să fim „toți“?

Numai bunul Dumnezeu cel care știe numărul și vârsta și numirea fiecăruia, Acela știe cari, câți și când au ieșit din Egiptul păcatelor; cari, câți și când s'au reîntors; câți au căzut în pustiul desnădejdiei și Acela știe și pentru calea noastră scurtă a celor 40 de zile ale sf. Post, cari și câți am pornit, ne-am întors, ne-am potecnit, ne-am împușinat sau întăriți din nou la picioarele sf. Cruci, am purces spre seninele zări ale Răsăritului ce se apropie.

Căci noi suntem neștiutori și slabi și lesne căzători. Pentru aceasta bunul Dumnezeu nu ne lasă, ci precum, oarecând a povățuit pe Israil în pustie „în nour ziua și toată noaptea în lumină de foc“, așa astăzi Dumnezeu ne conduce prin sf. Scriptură, să ieșim din pustiul nimicnicilor lumii acesteia. Și precum, atunci, lui Moisi i-a dat, pe muntele Sinai, tablele legii, tot așa a dat El înțelepciune sfinților Apostoli, cuvioși și mucenici, cari s'au nevoit în dragostea cea către El.

Acestea două: *stâlpul de foc și tablele legii* — astăzi în a 4-a Duminecă a sf. și marelui Post — ne stau în față povățuindu-ne prin *invățătura pericopei evanghelice din această zi*, și prin *invățătura cuviosului Părintelui nostru sf. Ioan Scăvaru*, a cărui pomenire se face în această sfântă zi.

Invățătura este una și esențială: **postul și rugăciunea.**

Mântuitorul prin minunea ce a săvârșit și prin cuvintele ce le spune ucenicilor săi — din cuprinsul

pericopei de azi — ne învață că *pentru fevirea de puterea răului care vine dela diavol, și pentru înlăturarea diavolului, nimic nu este mai de folos decât postul și rugăciunea,*

Această învățătură este tocmai ce ne lipsește nouă celor lipsiți de arme în drumul nostru plin de demoni, între cari demonul muțeniei și al surzeniei duhovnicești a timpului și oamenilor de astăzi.

Cu ce să ne înarmăm contra lor? Mântuitorul ne spune: „Cu postul și cu rugăciunea“. Căci numai dacă postim și ne rugăm neconținut, urechile noastre trupești și sufletești ascultă și se desfată numai de învățăturile sfințe ale Domnului nostru Iisus Hristos și gurile noastre se vor deschide ca a psalmistului: „Gura mea am deschis și am tras duh că de poruncile tale am dorit“ (Ps. 118 v. 131) și vor grăi numai cuvinte și laude dumnezeiești, precum zice același: „Cât sunt de dulci grumazului meu cuvintele Tale, mai mult decât mierea, gurii mele“ (Ps. 118 v. 103).

Prin post și rugăciune vom curăți sufletul nostru de spini tuturor păcatelor și vom sili să iasă din el duhul mut și surd ce s'a incuibărit în împietrita noastră inimă, căci Domnul ne încredințează că „acest neam de demoni nu iasă decât prin post și rugăciune“ (Math. 17 v. 21).

Iată stâlpul de foc al adevărului și învățăturii care luminează evenimentul și calea ieșirii din Egiptul păcatului.

Dar cum vor privi ochii noștri sufletești lumina acestui stâlp de foc al înțelepciunii din lumina cea neapropiată? Slabi și înclinați a tălmăci în diferite înțelesuri acest unic și esențial adevăr pentru viața noastră, noi am oscila din o extremă într'alta, în ~~implinirea~~ *postului și rugăciunii.*

Modul în care trebuie să împlinim acestea și scopul care să ne călăuzească în împlinirea lor, noi nu-l știm. Pentru aceasta iată că vin *tablele dumnezeiești înțelepciunii*: sfinții Părinți ai Bisericii noastre, iar în această Duminecă și pentru învățătura de mai sus, Biserica ne pune în față *povățuirile pline de lumină ale sf. Cuviosului Păr. nostru Ioan Scăvaru.*

Acest sfânt care a trăit în o mănăstire pe muntele Sinai, a alcătuit măiestrită și amănunțită învățătură, în care ne arată cum trebuie și în ce scop să ne îndelnicim cu postul și cu rugăciunea.

Precum Moisi, în muntele Sinai, a primit tablele legii și le-a dat poporului israiltean cel scăpat din robia Egiptului, tot așa acest sfânt Părinte, în muntele Sinai primește înțelepciune dela Dumnezeu și alcătuiind 30 de învățături în privința postului și a rugăciunii, ni le dă nouă celor scoși din robia Egiptului păcatului ca să ne curățim și așa să așteptăm lumina Sa și sfânta zi a Învierii.

Aceste 30 de învățături, formează la un loc, o carte numită: „**Scară**“ sau „**Scară duhovnicească**“ și sunt de folos creștinilor, — carturari și necarturari, — pentru a putea urca pe scara virtuților la împărăția cerurilor.

Arătarea lor cuprinde sute de pagini și explicarea lor este ca ivirea zorilor și răsăritul soarelui — pentru aceasta în aceste câteva cuvinte, noi vom putea să spicuiem doar numele fiecărei trepte și așa să ne facem o cât de slabă icoană a acestei minunate scări.

Treapta dintâiu este: *fugirea de lume și de desertăciunile ei*, lepădând „vănările de vânt“ ale acestei lumi, pentru dragostea ce trebuie să avem către Dumnezeu și Domnul nostru.

A doua: *lipsa de patimi sau neîmpătămirea*, adică liberarea de sub jugul grijilor de cele lumești și trupești pentru a asculta pe Domnul care zice: „cautați mai întâiu cele ale lui Dumnezeu și toate celelalte se vor adăuga vouă” (Luca 12 v. 31). Aceasta aduce veșnica privire a noastră la Domnul după cuvintele Psalmistului: „ochii mei pururea spre Domnul că El va scoate din laț picioarele mele” (Ps. 24 v. 16).

A treia: *însireinarea* — adică lepădarea de mândria deșartă, părăsirea de relele și de păcatele de cari ne-am lipit inima. Mai înseamnă și lepădarea de toate chiar de noi înși-ne, pentru a fi nedespărțiți de Hristos; pentru a răspunde chemării Domnului: „de voește cineva să vie după mine să se lăpede de sine, sa-și ia crucea și să-mi urmeze Mie” (Math 16 v. 24), încât să putem zice; „tatăl meu și mama m'au părăsit și Domnul m'a luat” (Ps. 26 v. 16).

A patra: este *supunerea sau fericita ascultare*, supunerea față de autoritatea bisericească, învățăturile și învățătorii Ei. Este ascultare prin tăerea vocii tale proprii și ascultare de voia cea Preasfântă a lui Dumnezeu. Căci precum Domnul Hristos ne-a dat pildă de ascultare și supunere vocii Tatălui din ceriuri, așa se cade și noi a ne înfrâna și frânge voia noastră supunându-o vocii lui Dumnezeu.

A cincea: *Pocăința* — „împăcarea cu Dumnezeu, primirea curăției celei dintâiu, chemarea din nou a botuzului căci ea este osândirea de sine a gândurilor rele și omorirea omului celui vechiu”.

Când am ajuns la această treaptă, urcarea celorlalte este firească, — căci acum o treaptă te saltă la alta cu ușurința virtuții — iată-le și pe acestea: *pocăința* va duce gândul nostru la momentul plecării din această viață, este treapta a 6-a, *amintirea de moarte* după cuvintele sf. Scripturii: „adu-ți aminte de cele mai de pe urmă ale tale și nu vei mai păcătui în veac”. Această treaptă ne duce la treapta sfântă a șaptea a lacrimilor: *plânsul* pentru păcaele noastre, recunoașterea micimii noastre, recunoașterea că suntem pământ și în pământ vom merge și vom zice cu Psalmistul: „iară eu Doamne sunt vierme și nu om, ocara oamenilor și batjocura poporului”.

Așa mergând am ajuns treapta a opta: *lipsa de mânie*, iar celelalte le vom numi numai: 9) *negrăirea de rău*, 10) *necontenita tăcere*, 11) *lipsa de minciună* = *sinceritatea*, 12) *lipsa de lenevire* = *trezvia*, 13) *ferirea de lăcomie* = *cumpătarea*, 14) *curățenia sau nevinovăția inimii*, 15) *neubirea de argint*, 16) *ne-cămătăria*. Acestea ne câștigă: 17) *lauda lui Dumnezeu în cântări, rugăciuni și psalmi*, 18) *darul de a priveghia* — prin acestea primim: 19) *puterea și darul de a slăvii în devoțiuni și fapte bune*, 20) *curaj în calea vieții noastre pământești*, 21) *ferire de pizmă*, 22) *de hulire*, 23) *de grăire în deșert*, 24) *de răutate*, 25) *vom deveni blânzi* și 26) *smeriți cu inima* după cum zice Domnul „învățați-vă dela Mine că sunt blând și smerit cu inima”. Așa va intra în suflet. 27) *pacea cu lumea și liniște în rugăciunile ce le înălțăm către Dumnezeu prin treapta 28) credinții, a 29) nădejzii și ajungem astfel ultima treaptă a desăvârșirii, treapta 30) a Dragostei* — care este cea mai înaltă și cea mai necesară vieții creștinești fiind esența desăvârșirii. Despre această ultimă treaptă zice trâmbița Duhului sf., Dumnezeescul Pavel: „dacă ași vorbi în limbile oamenilor și ale îngerilor, iară dragoste nu am, m'am făcut aramă sunătoare și chimval sgomotos” fiindcă „dacă voiu fi dat trupul meu ca să fie ars și toată

averea mea mâncare săracilor, iară dragoste nu am, nimica nu folosesc”.

Acestea toate pentru că „dragostea este îndelung răbdătoare, dragostea este plină de bunătate, dragostea nu știe de pizmă, nu este lăudăroasă, nu se infâmfă, nu este necuvincioasă, nu caută ale sale, nu se întărită de mânie, nu ia în socoteală răul, nu se bucură de nedreptate ci se bucură de adevăr. Toate le suferă, toate le crede, toate le nădăjduște, toate le răbdă; Dragostea nici odată nu cade” (I. Cor. XIII, 1—8) ea este rodul scării duhovnicești și cuprinde în sine toate virtuțile cari formează treptele scării duhovnicești.

Iată scara și iată cununa ei. Mai lipsește ceva? Biserica ne învață și ne dă: *Harul sf. Duh* care *oltoind voința* noastră, ne înalță cu aripi Dumnezezești pentru *curățirea, luminarea și unirea* sufletului nostru cu izvorul a toată desăvârșirea: Dumnezeu — și aceasta este lucrarea și scopul scării duhovnicești arătată de sf. Ioan Scăraru.

Am văzut treptele și vedem treapta ultimă a Dumnezezești scări, la care trebuie să tindem și să ne îndreptăm prin post și rugăciune mai cu seamă în zilele acestea ce ne-au mai rămas până la sfințele Paștii

Acum priviți scara și înțelegeți *modul postirii* și *al rugăciunii*; priviți treapta ultimă și vedeți *scopul postului și al rugăciunii*, căci scara este modul, iar treapta este scopul actelor noastre de devoțiune trupească și sufletească față de Dumnezeu și Tatăl nostru al tuturor.

„*Îndreptați-vă picioare și voi mâini slăbănogite întăriți-vă*” și veniți voi toți cari priviți să urcăm cu osârdie pe această scară a virtuților ascultând glasul prorocului ce strigă: „*Veniți să ne suim în muntele Domnului și în casa Dumnezeului nostru*”. Veniți să ne suim și cu umilință să ne rugăm Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos: „*Brațele părintești grăbește a le deschide mie Mântuitorule, că în păcate grozave mi-am cheltuit viața mea. Dar căutând la bogăția cea neîmpuținată a îndurărilor Tale, nu trece cu vederea inima mea cea sărăcită, căci către Tine Doamne strig cu umilință: păcătuit-am la ceriu și înaintea Ta*” — și bunul Mântuitor și Părinte, va primi întoarcerea fiului cel rătăcit, întru bucuria îngerilor din ceriuri prin rugăciunile sfinților și nevoitorilor Săi și ale sfântului Cuv. Păr. nostru Ioan Scăraru care ne-a dat chip de urmare și suire — și astfel cu pași întăriți pe treptele suirii duhovnicești vom ajunge la lăcașul Slavei Lui Celui închinat în Tatăl, Fiul și sf. Duh. Amin.

„Spre munți suflete să ne suim acolo de unde vine ajutorul”.

Caransebeș, 14 Martie 1939.

Ierodiacon Iustinian.

Au sosit și se află de vânzare la Bibliotecă noastră Diecezană:

MOLITFELNICE

și

Dumnezezeștile Liturghii

(LITURGHIER) — ediția nouă.

Noua constituție și nouile orânduiri.

(Continuare)

Ori, sancțiunea severă a defraudatorilor banului public, pe cine nu l-a umplut de bucurie?

Ajunsesem greșit să compătımim pe bietul năcăjit ce fura oul, găina ori purcelul numai pe motivul *grangurilor* cari furau nepedepsiți milioane din săraca avere a publicului anonim și nevoiaș. Ajunsesem să vedem căpătuiți peste noapte de vre-un regim pe nu știu care venit și lipsit de toate celelalte calități, numai de cele ale căpătuirii nu, ajunsesem să credem că numai e o dreptate, o lege, ori mai greu o *sancțiune!*

Și iată, curând după noua Constituție po-hodul defraudatorilor banului public, cortegiul sumbru al controlului averii, venala și respin-gătoarea panama a politicei expirate.

Și iată, sancțiunea drastică a celor ce confundaseră confund sau au de gând să confunde patrimoniul public cu patrimoniul lor individual. (art 15.)

Prea mari ne sunt satisfacțiile personale spre a nu ieși din subiectivism, din anonim ori din sistema rea științifică de prezentare a acestei chestiuni. Și prea ne sunt de tot mari surprizele la mirajul marilor prefaceri, sancționări, deparazitări sau epurări, termen pe care fiecare din noi i-a învățat în ultimul timp și sub zodia ultime-lor evenimente.

Deoarece marele eveniment al innoirii Con-stituției este urmat în deaproape de o serie de evenimente mici.

Că ce veți spune oare de competența ale-gătorilor legată odată constituțional de vârsta *de 30 ani* (art. 61) intutelată surprizelor tuturor copilăriilor, greșelilor și naivităților nebărbătești?

Sau ce veți spune de sancționarea celor trei generații cel puțin de românească existență în istoria gliei și sângele acestui popor (art. 67), spre a râvni apoi posturi supreme de conducere?

Deoarece virtuțile neamului nostru sunt pre-țioase îndeajuns spre a contracara virtuțile ori-cărui popor.

Și multe alte noutăți de care mi-e departe intenția a le trata și insista îndeajuns asupra im-portanțelor lor.

Nu ne intenția de a face însă nici jurna-lică și nici de a face propagandă. Infăptuirile însă ale ultimului regim sunt prea palpabile spre a fi trecute cu vederea, spre a fi mascate, nu tăcute.

Și iar departe de mine intenția unor spe-ciale insistențe, sau aluzii, când voiu rememora marile prefaceri și sancționări dela Ministerul In-

ternelor acestei țări din decursul a. c., sau ma-rile reforme dela Ministerul Instrucțiunii, spre a retăcea alte ramuri de activitate mai streine de noi, puțin cunoscute și mai slab simțite și re-percutate.

Trăim epoca marilor prefaceri, instaurată de noua Constituție, epocă de mari prefaceri, cari validează fondual și factic, forme de or-ganizare politică și juridică, cari fac din Româ-nia în ultimul timp unicul ostrov de liniște, pace și stabilitate¹⁾.

Se găește răgaz mult și mereu răgaz, pentru opere ce alteori erau imposibile, se găseș-te răgaz pentru opere ce nici nu se închipuiau ori întrezăreau.

Straja Țării ia în ultimul timp proporțiile nevisate a întregii suflări tinerești, înregimentată în forme legale, interese naționale și temelii creștine. Premilităria continuă rodnic azurirea acestui tineret spre maturitatea și bărbăția con-știentă de ea și menirea ei; serviciul social se ridică la proporții de eveniment european.

Palidele mele spicuri din operele și artico-lele Prof. D. Gusti nu vă vor putea reda de-plin importanța acestui serviciu.

Zice acest mare promotor al energiilor ti-nere ale acestei țări: „Legea serviciului social nu inventează o realitate socială românească nouă, care să fie apoi impusă ori suprapusă realității actuale. Ea nu impune și nu inven-tează nimic, ci preconizează descoperirea nevoi-lor satelor, pentru a le satisface apoi integrat.

Țara legală trebuind să se clădească pe țara reală, și nu dimpotrivă, cum pare că se credea până acum. Ridicarea satelor trebuie să se în-temeieze pe cunoașterea nevoilor lor, adică să se întemeieze pe satul concret.“ Iar altundeva: „Pentru trezirea energiilor și interesului pentru sat și a voinței mai bine adormite la sate, legea serviciului social introduce un nou element: obligativitatea unui stagiul la țară pentru cărtu-rarii universităților și școlilor noastre superioare. Astfel se va naște o mică intelectualitate, activă și creatoare, care va face să dispară contrastul de astăzi, așa de dureros și granița sufletească atât de nedreaptă, între sat și oraș! O intelec-tualitate realistă, ce va ști să citească în cartea vieții cu adevărat românească lectura pe care nici o carte și nici o învățătură de pe catedră nu le-ar putea-o da. Căci *Serviciul Social* este ar-mata nouă, dela care niciun Român, cu adevărat pătruns de patriotismul activ și creator, nu poate lipsi!“

Iată dar o fugară insistență asupra noului regim de muncă și aspectelor sale variate și

1) Vezi ziarul I. J. II, a. c.

multiple sub care se prezintă, realitate cu neputință acum un an, ideal cu neputință de realizat în vechile condiții de traiu și de muncă.

Că efectele acestea interne a noii Constituții se repercutează în extern și că suntem mai cu încredere priviți, adulți și considerați; aceasta o las în seama ultimelor relatări ziaristice, care pe zi ce trece, ne arată, că atragem mai mult interes, ni se dă mai multă onoare, inspirăm mai multă încredere.

(Urmează)

Dr. P. Rezuș

Cosmogonia biblică și teoriile științifice.

De Pr. I. Firca,

Cap. I. Credința și Știința.

1. **Generalități.** Epoca nouă în cugetarea europeană poate fi caracterizată în special printr'o pronunțată tendință *antiautoritară*, în contrast diametral cu dominația fără condiții a *autorității* din evul mediu¹⁾. Credința stăpână în sufletele celor de atunci a produs o *unitate spirituală* a lumii²⁾, pe care zadarnic o căutam astăzi, deși pe zi ce trece se face tot mai simțită nevoia unei apropieri a *confesiunilor* cari în evul mediu s'au îndepărtat unele de altele și de *biserica-mamă*³⁾.

Dacă după supremul principiu normativ al *scolasticeii* nu s'a considerat ca *adevărată* nici o *teză științifică* în vădită contradicere cu vre-o teză a credinței, azi, inversându-se raportul, nici o teză a *credinței* nu e considerată adevărată, dacă vine cunva în contradicere cu vre-o afirmație a *științei*⁴⁾.

Conflictul dintre *Biblie* și *Științele naturale* a devenit mai acut ca oricând în veacul trecut⁵⁾, când rezultatele din diferite domenii ale Științelor naturale păreau a contrazice fără drept de apel și pentru totdeauna cele cuprinse în *Cartea Facerii* lui *Moisi*. Nu numai desvoltarea vertiginosă a *Geologiei* și *Paleontologiei* a contribuit la aceasta, cât mai ales sistemele de gândire filosofico-naturaliste ale lui *Lamarck*, *Darwin* și îndeosebi *Haeckel*. Materialismul german al lui *Moleschott*, *Büchner*, *Vogel*, *Czolbe*, împreună cu pozitivismul francez al lui *August Comte* stăpâneau filosofia și știința, prinse în mrejele celui mai cras materialism⁶⁾. Spiritualismul avea puțini susținători: *Saisset*, *Secretan*, *Vacherot*, *Paul Janet*, iar teolo-

gia era consternată de critica disolvantă a lui *Feuerbach*, *Strauss*, *Renan*⁷⁾.

Lupta odată deschisă, o mulțime de condee s'au angajat în serviciul ei, ceea ce face — cum rezultă și din complectarea bibliografică dela sfârșit — că referitor la această chestiune s'au publicat un număr enorm de lucrări. În deosebi *biserica romano-catolică* în al cărei domeniu spiritual s'a produs conflictul a luat atitudine dârză împotriva tendinței necredincioșilor de a coborî *Biblia* alături de *Iliada*, *Odiseia*, *Avesta*, *Vedale* ori *Cartea Morților*.

Totuși lumea încântată de descoperirile ce se țineau lanț, și-a făcut din știință un *idol*, o nouă religie cu dogma și morala ei⁸⁾, al cărei doctrinar și *pontifex maximus* era zoologul dela *Iena*, *Ernst Haeckel*⁹⁾. Se credea că știința posedă miraculoasa *iarbă a fiarelor* ce va deschide cătușele tuturor tainelor, că numai ea ne va pune în situația de a cunoaște întregul adevăr și tot ea ne va arăta și cum să ne conducem viața. Și deoarece în calea acestor inovații *noetice* se opunea *biserica* lui *Hristos* cu rânduilele ei de veacuri, aceasta a fost decretată ca o vechitură ce trebuia aruncată cât mai repede posibil¹⁰⁾. *Biserica* era condamnată în numele evoluționismului, al istoriei¹¹⁾ și chiar al unor noțiuni lipsite de conținut, de ardoarea fanatică a *neofitilor* acestei religii a materiei.

Căci e sigur că *scientismul* veacului trecut, a fost un fenomen mai mult religios decât intelectual¹²⁾, în fața avântului căruia mai ales la început au fost gata să șovăiască chiar *apologetii* *bisericii*, atât de puternic sa infiltrat în mentalitatea tuturor¹³⁾.

După trecerea primului entuziasm, lumea pusă în fața realității — adesea mascată de haina bombastică a terminologiei științifice — și-a dat seama că știința e neputincioasă în explicarea complectă și definitivă a realității existenței și

7) Ibidem p. 3.

8) Joseph Folliet, articol în „*Apologétique. Nos raisons de croire. Réponses aux objections*“ Publ. sous la direction de M. Maurice Brillant et M. L'Abbé, M. Nédoncelle Paris 1937 p. 696.9) a căruia religie, botzată *monism* nu era mai pe jos din punct de vedere al ridicolului decât *cultul umanității* în al cărei templu oficia *Aug. Comte*10) cf. Joseph Folliet art. cit. în *Apologétique. etc.* p. 696.

11) Ibidem p. 696.

12) Ibidem.

13) Nu socotesc *teoriile concordiste* a fi un indiciu al abdicării apologetului creștin în fața afirmațiilor științei. E adevărat că apologetii catolici au mers cu concesivii adesea mai departe decât era nevoie, admitând b. o. că organismul omului poate fi rezultatul unei evoluții animale, rămânând numai rațiunea cu origine transcendentă. Nu e nici o greutate — spun ei — decât pentru perechea de oameni primitivă, care singură e dogmatizată. (*Et. Borne*, art. în aceeași „*Apologétique. Nos raisons de croire*“ etc. p. 888). Totuși nici rezultatele pozitive ale științei nu pot fi neglijate mai ales că *paralizarea* lor *concordatară* cu învățătura *bisericii* e posibilă și nu pretinde nici o renunțare sau știrbire a dogmelor.1) Alex. de Mocsonyi „*Religiune și Știință*“ pp. 8—9.

2) Ibidem p. 9.

3) Pe care o socotim a fi cea a *Ierusalimului*.

4) Mocsonyi op. cit. p. 19.

5) ... vezi mai detaliat în Introducere.

6) P. S. Irineu Mihălcescu în Prefață la ediția I-a a traducerii lucrării lui Flammarion: „*Dumnezeu în natură*“ p. 3.

în oferirea unui adevăr universal¹⁴). Ba mai mult știința însăși a fost nevoită să ia cunoștință de limitele ei, prin oameni cari o serviau cu zel și devotament ca *Emil Du Bois-Reymond* încă în veacul trecut prin vestitele lui „*Über die Grenzen des Naturerkennens*” și „*Die Sieben Welträthsel*”, ori mai nou prin *Poincaré*, *Grasset* etc. Pretinsul conflict dintre știință și credință s'a văzut că provine sau dintr'o exagerată îndrăzneală a savanților, sau dintr'o excesivă timiditate a teologilor¹⁵). Și sa precizat că acest conflict a avut loc nu între știință și credință, ci între savanți și teologi, cari — oameni fiind — au putut greși fiecare din ei. Azi acest conflict a rămas mai mult ca o vestigie ori reminiscență a trecutului¹⁶).

Căci *materialismul*, care a fost suportul ontologic al noției savantului anticreștin, azi numai are valoare circulatorie în lume *elitelor intelectuale*, ci a rămas numai doctrină comodă și plauzibilă pentru neputința critică a *semidoctilor* ori mai ales a *masselor* ce imitează cu întârziere; azi a rămas doar în seama moralistilor să stârpească atotputernicia *materialismului practic*, apologetică nemai având în fața ei din reductabilul *materialism teoretic* de odinioară decât spasmul muribund al unui semicadavru¹⁷).

(Urmează)

ȘTIRI

Donație. La deschiderea testamentului Patriarhului Miron s'a aflat că fericitul Patriarh, a donat suma de cinci milioane Lei pentru parohiile sărace din Ardeal, ce nu au biserici.

† **Dr. Ioan Suciu** — cel din urmă memorandist și-a închis și el pentru totdeauna ochii săi pământești. Încă vara trecută l-am mai văzut la Buziaș, cu ochi vii și ageri ca de vultur, dar cu trupul răvășit. Guvernul — spre cinstea lui — a făcut funeralii naționale luptătorului naționalist.

Dumnezeu să-l așeze alături cu tovarășii lui de luptă pentru dreptate!

Publicațiune de licitație.

În baza încuviințării Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 2482 B. ex 1931 dtto 18 Aprilie se scrie licitație minuendă pentru pictarea de nou a sftiei biserici din comuna Cuptoare Protopresbiteratul Mehadiei.

Prețul exclamării este de 65.000 Lei.

14) cf. J. Folliet, art. cit. în Apologétique p. 696.

15) Ibidem.

16) Ibidem.

17) cf. Folliet art. cit. pp. 696—97.

Licitanții sunt obligați a depune 10% vadiu din prețul exclamării în bani gata, ori efecte publice, care se vor restitui după colaudare, fără dobândă. Antreprenorul va dovedi cu acte, că este pictor autorizat și că a fost trecut în tabloul publicat în „Monitorul Oficial”.

Licitația se va ține în 25 Martie 1939 orele 3 p. m. în sftia biserică din Cuptoarea.

Pictura se va face după Devizul, întocmit de pictorul Ioan Baleanu, care Deviz se poate vedea la Oficiul parohial din Cuptoarea.

Spese de deplasare nu se acordă, lemnul pentru schelarie îl dă sftia biserică.

Spesele cu facerea contractului, timbrele și spesele cu facerea devizului le suportă întreprenorul.

Consiliul parohial își rezervă dreptul a da lucrarea fără considerare la rezultatul licitației, acelu pictor în care va avea mai multă încredere.

Contractul devine obligator pentru antreprenor imediat după semnare, iar pentru comuna bisericăscă numai după aprobarea Venerabilului Consiliu Eparhial.

Cuptoarea la 27 Februarie 1939.

Nicolae Goanță

preot, președinte.

3—3

Nicolae Iliescu

notar.

Publicațiune de licitație.

În baza încuviințării Venerabilului Consiliu Eparhial No. 4613/938, se publică licitație minuendă pentru pictarea a 2 icoane pe tavan, renovarea picturii, spălarea ei și zugrăvirea din nou a pereților, a sftiei biserici ort. rom. din Valiug (jud. Caraș).

Prețul exclamării este 78.000 Lei.

Licitanții sunt obligați a depune 10% vadiu din prețul exclamării în bani gata, ori efecte publice, care se vor restitui după colaudare, fără dobândă. Antreprenorul va dovedi cu acte, că este pictor autorizat și că a fost trecut în tabloul publicat în „Monitorul Oficial”.

Licitația se va ține în 2 Aprilie 1939, orele 3 p. m. în sftia biserică dela Valiug.

Spese de deplasare nu se acordă. Spesele de contract, timbre, cât și cu schelăria le va suporta pictorul întreprenzător.

Consiliul parohial își rezervă dreptul a da lucrarea, fără considerare la rezultatul licitației, acelu pictor în care va avea cea mai multă încredere.

Contractul devine obligator pentru anteprenor imediat după semnare, iar pentru comuna bisericăscă numai după aprobarea Venerabilului Consiliu Eparhial.

Valiug, 19 Februarie 1939.

Sofronie Manescu

preot, președinte.

2—3

Simeon Muntean

secretar.

Judecătoria mixtă Caransebeș secția c. f.

Nr. 2775/1938 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiile de licitație.

În cauza de executare pornită de următorul firma Băncile Bănățene Unite din Timișoara contra următorului Radoi Pavel (căs. cu Andrei Rusanja) dom. în Ruieni, la cererea următorului, judecătoria ordonă licitațiune execuțională în baza art. 144, 146 și 147 din legea LX

din 1881, asupra 1/2 parte din imobilul înscris în c. f. a comunei Rueni Nr. c. f. 60 Nr. de ord. A. II 1-2 Nr. top. 432 Arabil pe Sebeș de 556 stp. Nr. top. 433 Arabil pe Sebeș de 233 stp. prețul de strigare de 784 lei, Nr. de ord. A. III 1-3 Nr. top. 507 Fânaș în Vuncu de 343 stp. Nr. top. 608 fânaș în Vuncu de 257 stp. Nr. top. 609 Arabil în Vuncu de 417 stp. prețul de strigare de 1264 lei, Nr. de ord. A. IV 1-3 Nr. top. 1318 Arabil în Ponoave de 918 stp. Nr. top. 1319 Fânaș în Ponoave de 1 jug. 468 stp. Nr. top. 1320 Arabil în Ponoave de 1115 stp. prețul de strigare de 4976 lei, A. + 1 Nr. top. 316 Arabil în Intravilan de 375 stp. prețul de strigare de 1056 lei, A. + 2 Nr. top. 358 Grădină pe Sebeș de 568 stp. prețul de strigare de 1920 lei, A. + 3 Nr. top. 364 Grădină pe Sebeș de 676 stp. prețul de strigare de 2280 lei, A. + 4 Nr. top. 908 Grădină în Dobraia de 1 jug. 512 stp. prețul de strigare de 6600 lei, A. + 5 Nr. top. 1138 fânaș în Anderliște de 974 stp. prețul de strigare de 1415 lei, A. + 6 Nr. top. 1789:1 fânaș în Valea Vuncului de 294 stp. prețul de strigare de 424 lei, pentru încasarea creanței de 4041 lei capital și interese de 3% dela 7 Aprilie 1934 și cheltueli de 482 lei fixate acum pentru cererea de licitațiune.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunii pe ziua de 29 luna Martie anul 1939 ora 10 la Primăria comunei Rueni.

Data în Caransebeș la 20 Decembrie 1938.

Judecător **Leo Pető.**

Dir. c. f. **D. Lazarel.**

Pentru conformitate:

D. Lăzărel directorul c. f.

Judecătoria mixtă Caransebeș, secția c. f.

Nr. 60/1939 c. f.

Publicațiune de licitație și condițiile de licitație.

În cauza execuțională pornită de următorul Dr. Dimitrie Novăcescu dom. în Caransebeș contra următorului Cornea Romolus (căs. cu Coila Margareta) dom.

în Caransebeș, la cererea următorului judecătoria ordonă licitațiunea execuțională, în baza art. 144, 146 și 147 din legea LX din 1881, asupra imobilului înscris în c. f. a comunei Caransebeș Nr. coalei c. f. 399 Nr. de ord. A. I 1-3 Nr. top. 5608 Pădure în Teuș de 2 jug. 461 stp. Nr. top. 5609 Fânaș în Teuș de 272 stp. Nr. top. 5610 Arabil în Teuș de 1 jug. 492 stp. prețul de strigare de 96.240 lei, Nr. de ord. A. II 1-2, Nr. top. 5788/1 Pădure în Dealul Lonței de 1 jug. 774 stp. Nr. top. 5789:3 Grădină în Dealul Lonței de 428 stp. Prețul de strigare de 60.984 lei, Nr. de ord. A. III 1-3 Nr. top. 5786/2 Fânaș în Dealul Lonței de 180 stp. Nr. top. 5787:1 Arătură în Dealul Lonței de 6 stp. Nr. top. 5789/1 Grădină în Dealul Lonței de 182 stp. prețul de strigare 1192 lei, pentru încasarea creanței de 11.450 lei, capital, interese legale dela 1 Octomvrie 1937 spese de proces și de executare de 1128 lei, fixate până acum, spese de 550 lei fixate acum pentru cererea de licitație.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunii pe ziua de 6 Mai anul 1939 ora 9 a. m. în localul oficial al cârșilor funduare.

Data în Caransebeș la 12 Ianuarie 1939.

Judecător **Leo Pető.**

Dir. c. f. **D. Lăzărel.**

Pentru conformitate:

D. Lăzărel directorul c. f.

Mașină de treierat.

Cu putere de 10 cai mânăta cu benzină în stare bună se vinde din mână liberă la

DIMITRIE RĂBĂGIA

Caransebeș Str. Ep. Popea Nr. 30.

„PÂRVOVANA“ INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII CA SOCIETATE PE ACȚII ÎN PÂRVOVA.

Inscrisă în Registrul Bancar sub No. 16 din 1935.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai băncii „Pârvovana“ institut de credit și economii ca societate pe acții în Pârvova sunt invitați la a

XXXII-a Adunare generală ordinară,

care se va ținea în Pârvova la 30 Aprilie 1939 la ora 10 a. m., în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Designarea unui notar și a doi acționari pentru verificarea procesului ve bal.
3. Darea de seamă a Consiliului de Administrație. Bilanțul și Contul profit și pierdere pe anul 1938 și raportul Consiliului de Cenzori. Darea absoluturului.
4. Distribuirea beneficiului net.
5. Alegerea a 2 membrii în Consiliul de Administrație cu mandat de 6 ani.
6. Fixarea renumerației Consiliului de Cenzori pe anul 1939.
7. Propuneri în senzul statutelor.

Consiliul de Administrație.

N. B. Domnii acționari cari doresc a participa cu vot decisiv în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile eventual și plenipotențele până la 27 Aprilie 1939 ora 12 a. m. la cassa institutului.